

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Aleše Sabola a Mgr. Jana Ferfeckého v právní věci

žalobkyně: **E. S.**, státní příslušnost Ázerbájdžánská republika
bytem X

zastoupené Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
sídlem Opletalova 25, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretské náměstí 5, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2021, čj. 134600-3/2021-OPL

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 13. 12. 2021 domáhá zrušení rozhodnutí Ministerstva zahraničních věcí (dále jen „**žalovaný**“) ze dne 11. 11. 2021, čj. 134600-3/2021-OPL (dále též „**Napadené rozhodnutí**“), kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno usnesení Velvyslanectví České republiky v Baku (dále též „**správní orgán prvního stupně**“ nebo „**Zastupitelský úřad v Baku**“) ze dne 26. 7. 2021, čj. 1282-1/2021-BAKU (dále též „**Prvostupňové rozhodnutí**“). Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán prvního stupně zamítnul žádost žalobkyně o upuštění od osobního podání žádosti o povolení k trvalému Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

pobytu a zastavil řízení o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „**zákon č. 326/1999 Sb.**“).

2. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 12. 11. 2021.

II. Rozhodnutí žalovaného (Napadené rozhodnutí)

3. Žalovaný v odůvodnění Napadeného rozhodnutí nejprve stručně zrekapituloval předchozí průběh správního řízení, sumarizoval průběh odvolacího řízení a reprodukoval odvolací argumentaci žalobkyně.
4. K námitce, že žalobkyně je nezaopatřeným dítětem závislým na výživě svých rodičů, nemá vlastní finanční prostředky a její vycestování by pro rodinu bylo náročné, žalovaný uvedl, že žalobkyni je 25 let a skutečnost, že je považována za nezaopatřené dítě ve smyslu zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v rozhodném znění (dále jen „**zákon o státní sociální podpoře**“), není relevantní pro podání žádosti o oprávnění k pobytu. Žalovaný poukázal, že žalobkyně neuvádí žádné skutečnosti, které by vedly k závěru, že není procesně způsobilá podat u správního orgánu prvního stupně žádost o oprávnění k pobytu. Dále doplnil, že žalobkyně k žádosti o upuštění od osobní přítomnosti doložila „Přehled studia“ vydaný Vysokou školou mezinárodních a veřejných vztahů Praha, o.p.s. (dále jen „**VŠMVV**“), ze kterého dle žalovaného vyplývá, že na této škole studuje žalobkyně magisterský studijní obor Mezinárodní a diplomatická studia, přičemž dle webových stránek studenti platí školné ve výši 27 500 Kč až 44 500 Kč za jeden semestr, a to bez ohledu zda se jedná o prezenční či kombinované studium. Žalovaný pak konstatoval, že i s ohledem na ceny letenek, které se pohybují okolo 9 000 Kč za obousměrnou letenku, má za to, že financují-li rodiče žalobkyně dálkové studium na soukromé vysoké škole, aniž by zároveň musela žalobkyně pracovat, nepředstavuje vycestování žalobkyně nepřiměřenou finanční zátěž, která by odůvodňovala upuštění od povinnosti osobní přítomnosti. Žalovaný pak rovněž doplnil, že letecké spojení do Baku funguje denně a objektivní přístupnost Zastupitelského úřadu v Baku tedy není nijak ztížena.
5. Žalovaný se k námitce žalobkyně, že vycestování za účelem podání žádosti správnímu orgánu prvního stupně je s ohledem na to, že má v České republice veškeré rodinné a soukromé vazby a zázemí, rovněž tu studuje a pobývá většinu svého života, nepřiměřeným zásahem do rodinného a soukromého života, především vyjádřil tak, že žalobkyně pobývá v České republice dlouhodobě neoprávněně a odloučení od rodiny v důsledku vycestování za účelem osobního podání žádosti lze s přihlédnutím k jejímu věku považovat za přiměřený zásah do soukromého a rodinného života; tento názor žalovaný podpořil odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, čj. 8 Azs 351/2018 - 50. Konstatoval, že dle webových stránek VŠMVV probíhá kombinované studium pouze o víkendech (v pátek a sobotu) pětkrát za semestr a lze si domluvit i individuální výjimky, tudíž je dle žalovaného zřejmé, že přítomnost žalobkyně na území České republiky z důvodu dálkového studia na vysoké škole není zcela nezbytná a při jejím aktivním přístupu bude mít její vycestování na studium jen minimální dopady; svůj názor opětovně opřel o judikaturu Nejvyššího správního soudu, to rozsudek ze dne 24. 10. 2018, čj. 1 Azs 296/2018 - 35. Žalovaný dále odmítnul námitku, že žalobkyně nezná místní jazyk v zemi původu, neboť z webových stránek Zastupitelského úřadu v Baku se dle něj podává, že

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

není třeba se obávat jazykové bariéry, protože se lze poměrně snadno v zemi domluvit anglicky a rusky.

6. K obavě žalobkyně, že by na ní mohla být vykonána pomsta ze strany nepřátel jejího otce, neboť toho není možné v Ázerbájdžánu trestně stíhat, žalovaný uvedl, že Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2010, sp. zn. Nt 416/2010 (dále jen „**Usnesení o nepřípustnosti TS**“) o tom, že vydání otce žalobkyně k trestnímu stíhání je nepřípustné, nabylo právní moci dne 23. 9. 2010, tj. před 11 lety. Poukázal, že Usnesení o nepřípustnosti TS je odůvodněno možným porušováním lidských práv v rámci trestního řízení, obavy otce žalobkyně z možného pronásledování z důvodu náboženství byly shledány jako nedůvodné. Žalovaný odkázal na veřejně přístupné zprávy o dodržování lidských práv (např. Amnesty International, Human Rights Watch, Freedom House apod.) a dovedl, že v zemi dochází k porušování lidských práv v rámci trestního a soudního řízení, což se ale vždy týká osob, které se dostanou do konfliktu s představiteli státní moci, či kritiků režimu. K nátlaku na rodinné příslušníky dle žalovaného dochází vždy současně s jednáním či vyšetřováním dané osoby. Žalovaný dále s odkazem na webové stránky Zastupitelského úřadu v Baku doplnil, že Ázerbájdžán je jednou z nejvíce sekulárních zemí muslimského světa a i pro samostatně cestující ženy je při dodržení základních bezpečnostních pravidel zemí bezpečnou. Námitky s ohledem na skutečnost, že žalobkyně žádné vlastní problémy s ázerbájdžánskými úřady netvrdí, že události týkající se jejího otce proběhly před mnoha lety a že cestování žalobkyně do země původu nebrání ani její věk ani bezpečnostní situace, žalovaný shledal jako nedůvodné.
7. Nad rámec odvolacích námitek žalovaný doplnil, že správní orgán prvního stupně se sice v Prvostupňovém rozhodnutí nevyjádřil k námitce, že je zahlcen žádostmi o pobytová oprávnění, nicméně žalovaný od něj získal informaci, že v době podání žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti nebyly na Zastupitelském úřadě v Baku problémy s přijímáním žádostí, což stále platí. Žalovaný uvedl, že vízové služby byly na Zastupitelském úřadě v Baku částečně obnoveny od 1. 8. 2020, žadatelé mohou žádat o přidělení termínu e-mailem, přičemž čekací doba nepřekračuje dva týdny. Žalovaný pak zdůraznil, že žalobkyně netvrdí ani nedokládá, že by v minulosti o přidělení termínu žádala.
8. Závěrem žalovaný shrnul, že zhodnotil všechny tvrzené důvody pro upuštění od povinnosti osobní přítomnosti (a to finanční náročnost cesty, rodinné vazby, studium v České republice a riziko vycestování v důsledku trestního stíhání otce žalobkyně) a ani jednotlivě ani v souhrnu neshledal, že by situace žalobkyně odůvodňovala upuštění od povinnosti osobní přítomnosti.

III. Žaloba

9. Žalobkyně v podané žalobě předoslala, že žalovaný postupoval v rozporu s § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., když uzavřel, že neexistují důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti žalobkyně. Rovněž se domnívala, že postup žalovaného i správního orgánu prvního stupně je v rozporu s § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“), stejně jako představuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejích rodinných příslušníků.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

10. Pod **prvním žalobním bodem** žalobkyně namítala, že hlavním důvodem, pro který žádá o upuštění od osobního podání, je zákaz vydání jejího otce k trestnímu stíhání do země původu žalobkyně, a to z důvodu, že existuje důvodná obava, že v zemi původu žalobkyně nelze zajistit veškerá práva osoby trestně stíhané v rámci daného trestního řízení dle čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publikované pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „EÚLP“). Žalobkyně se obávala, že v případě, kdy není možné trestně stíhat jejího otce, mohla by být na žalobkyni vykonána pomsta ze strany nepřátel jejího otce, ačkoliv tyto skutečnosti nemá možnost prokázat. Žalobkyně reprodukovala tvrzení žalovaného tak, že k pronásledování rodinných příslušníků sice v zemi původu dochází, vždy se tak děje v souvislosti s probíhajícím trestním řízením, přičemž otec žalobkyně v zemi původu trestně stíhán z důvodu jeho nevydání, není. Toto tvrzení žalobkyně označila za absurdní, neboť dle jejího názoru připouští-li sám žalovaný, že k pronásledování rodinných příslušníků dochází, nelze obavu z možné msty odbýt tvrzením, že msta musí být podmíněna probíhajícím trestním stíháním. Žalobkyně zdůraznila, že považuje hrozbu msty ze strany nepřátel svého otce za odůvodněnou, a vyjádřila obavu nad případným nuceným návratem do země původu, ve které nemá žádné přátele ani vazby a do níž mnoho let necestovala. Žalovaný se s těmito námitkami žalobkyně dle jejího názoru nevypořádal, přičemž pokud by obava žalobkyně byla opodstatněná, ocitla by se v zemi původu v ohrožení života bez znalosti místních poměrů a místního jazyka, bez rodiny, přátel a jiných sociálních vazeb, bez jakéhokoli materiálního a finančního zabezpečení a bez možnosti urychleně odcestovat zpět do České republiky. Žalobkyně tedy dospěla k názoru, že její případ spadá pod neurčitý pojem „odůvodněný případ“ podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. již na základě skutečnosti, že je rodinným příslušníkem osoby, která nebyla vydána k trestnímu stíhání do země původu žalobkyně z obavy, že nebudou zajištěna veškerá práva trestně stíhané osoby podle čl. 6 EÚLP.
11. Pod **druhým žalobním bodem** žalobkyně argumentovala skutečností, že je nezaopatřeným dítětem, kdy žalovaný dle jejího názoru tento důvod odmítnul toliko s odkazem na ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) a ustanovení zákona o státní sociální podpoře a dovedl, že postavení žalobkyně podle zákona o státní sociální podpoře nemá vliv na posouzení žádosti. Žalobkyně je však toho názoru, že její situaci je nutno posuzovat rovněž z materiálního hlediska. Žalobkyně zdůraznila, že do České republiky přicestovala jako nezletilá a má zde svou celou rodinu, která jí poskytuje psychické, sociální i materiální zázemí, a ač je dle § 30 občanského zákoníku zletilá, je nutné zohlednit její situaci, kdy je během studia závislá na podpoře svých rodičů, což by jí nemělo být přičítáno k újmě. Není v možnostech žalobkyně se samostatně živit a současně pokračovat ve studiu, přičemž žalobkyně poukázala, že v podobné situaci se nachází řada studentů vysokých škol v Praze; skutečnost, že rodiče plní vůči svým dětem vyživovací povinnost v době jejich přípravy na budoucí povolání, nezakládá dle jejího přesvědčení žádnou domněnku, že vysokoškolští studenti disponují prostředky pro několikaměsíční pobyt v zahraničí, kde nemají žádné rodinné a materiální zázemí. Žalobkyně dále připomněla, že žije se svými rodiči ve společné domácnosti, což snižuje její náklady na živobytí, oproti nákladům, které by jinak byla nucena vynaložit, pokud by žila odděleně. Doplnila, že byt je podle občanského zákoníku zletilá, lze na ni pohlížet jako na nezaopatřené dítě vzhledem k její sociální a finanční situaci a vzhledem ke skutečnosti, že se připravuje na budoucí povolání soustavným studiem na vysoké škole. Žalobkyně rovněž nesouhlasila s výkladem žalovaného, že jí rodiče mohou s ohledem na to, že jí financují studium na vysoké škole, Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

zaplatit letenku do Baku. Žalobkyně poukázala, že vycestování do země původu by s sebou neslo i další náklady, než zakoupení letenky, neboť žalobkyně v zemi původu nemá žádné vazby ani majetek. Zákonná lhůta pro vyřízení žádosti, po kterou žalobkyně musí financovat svůj pobyt, což s sebou nese náklady na bydlení, stravu, dopravu a další, přitom činí 180 dnů. Vzhledem k tomu, že žalobkyně neovládá místní jazyk, případná výdělečná činnost by pro ni byla komplikovaná. Žalobkyně pak rovněž nesouhlasila s názorem žalovaného, že z důvodu, že je studentkou kombinovaného studia, nebude pobytem žalobkyně studium příliš narušeno, neboť studium vysoké školy dle žalobkyně nespočívá pouze v docházce na prezenční výuku, ale k řádnému studiu je rovněž třeba přístup ke studijním materiálům, do knihovny či na konzultaci s vyučujícím, přičemž nelze opomenout, že žalobkyně je povinna dostavovat se ke zkouškám v závěru semestru, což by jí bylo nutností vycestovat a pobývat v zemi původu znemožněno.

12. Pod **třetí žalobní bod** žalobkyně soustředila námitky, v nichž poukazovala na skutečnosti, v důsledku kterých by neupuštění od osobního podání žádosti pro ni znamenalo nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života. Žalobkyně uvedla, že na území České republiky pobývá většinu svého života, nicméně se v důsledku pochybení svých zákonných zástupců dostala do situace, kdy kromě ní celá její rodina pobývá na území České republiky na základě povolení k trvalému pobytu, bratr žalobkyně je pak českým státním příslušníkem. Žalobkyně připomněla, že na území České republiky chodila do školy, je plně integrována do většinové společnosti, mluví plyně česky a absolvovala bakalářský studijní program na ČVUT v Praze, naopak v zemi původu nemá žádné vazby. V souvislosti se zásahem do soukromého a rodinného života pak žalobkyně poukázala na očekávanou dobu, po kterou by musela setrvat v zemi původu, kdy lhůta pro meritorní přezkum žádosti o trvalý pobyt je podle § 169t odst. 6 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb. 180 dnů, přičemž Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky je dlouhodobě nečinné a zákonné lhůty nedodržuje, což je právnímu zástupci žalobkyně známo z jeho působení v praxi. Žalobkyně tak shledala pravděpodobným, že její odloučení od rodiny a vysoké školy, kterou studuje, a od veškerého dosavadního sociálního i materiálního zázemí by bylo výrazně delší a citelně by zasáhlo do soukromého a rodinného života žalobkyně. V tomto kontextu žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016 - 52, ze kterého se podává, že veřejná správa musí v každém případě umožnit žadatelům žádosti o pobytová oprávnění umožnit tyto podat v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem. I v případě úspěšného podání žádosti by žalobkyně musela ještě dlouhodobě vyčkávat na území domovského státu, to by mohlo mít dopad i na její studium na vysoké škole, což dle jejího názoru rozhodně nelze označit za přiměřené. Žalobkyně rovněž odkázala na usnesení Generálního konzulátu České republiky v Šanghaji ze dne 2. 12. 2014, čj. 733/2014-SHANG III, ve kterém správní orgán shledal, že dlouhodobé odloučení žadatele od rodiny by bylo zásahem do soukromého a rodinného života žadatele a jeho rodiny; přestože žalobkyně přiznala, že si je vědoma rozdílu, kdy onen žadatel pečoval o nezletilé děti, domnívala se, že vzhledem k tomu, že je sama v důsledku soustavné přípravy na budoucí povolání závislá na podpoře svých rodičů, lze její situaci pod důvody uvedené v odkazovaném rozhodnutí podřadit.
13. Pod **čtvrtým žalobním bodem** žalobkyně namítala, že je nutné vzít v potaz smysl a účel požadovaného vycestování jako takový, když zdůraznila, že toliko žádá o uvolnění požadavku formy podání žádosti. Poukázala, že požadavek osobního podání na Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

zastupitelském úřadu je především důsledkem zájmu osobního kontaktu s žadateli, kteří nejsou přítomni na území a se kterými nemůže jednat správní orgán, který je příslušný k posouzení žádosti o pobytové oprávnění, přímo. Žalobkyně podotkla, že zastupitelský úřad má toliko funkci administrativní, když meritorně o žádosti rozhoduje Ministerstvo vnitra. Vzhledem k tomu, že žalobkyně pobývá na území České republiky, požadavek její cesty na zastupitelský úřad pozbývá smyslu, resp. dle jejího názoru nemůže požadavek takového vycestování převážet výše zmíněné hodnoty a okolnosti. Žalobkyně poukázala, že Ministerstvu vnitra nic nebrání předvolat žalobkyni k ústnímu jednání, či výsledku zde na území. Pokud pak samotné zjišťování a posouzení skutkového stavu probíhá v gesci Ministerstva vnitra a na jeho pokyn a sám zákonodárce umožnil zakotvení výjimky spočívající v prominutí povinnosti osobního podání žádosti, kontakt zastupitelského úřadu s žadatelem dle žalobkyně nemůže být nenahraditelným stádiem řízení. Žalobkyně uzavřela, že jí není zřejmé, v čem převažuje zájem na osobním podání žádosti, resp. v čem je tento postup nezbytný a nutný z jednoho z taxativně uvedených důvodů v čl. 8 odst. 2 EÚLP, tedy z jakého důvodu je vycestování žalobkyně do země původu pouze za účelem předání žádosti zastupitelskému úřadu, aby ji tento poslal zpět do České republiky, kde se momentálně žalobkyně nachází, za účelem meritorního posouzení Ministerstvem vnitra a následnému vydání víza žalobkyni, aby přicestovala zpět do České republiky a převzala si zde průkaz k pobytu, natolik zásadní a důležité, že ospravedlní její odloučení od rodiny a studia.

14. Pod **pátým žalobním bodem** pak žalobkyně rozporovala argumentaci žalovaného, kterou dle žalobkyně odůvodnil zamítnutí žádosti o upuštění od osobního podání mj. skutečností, že žalobkyně na území České republiky pobývá nelegálně. Poukázala, že judikatura správních soudů dovodila, že ani správní vyhoštění nepředstavuje sankci za nelegální pobyt. Pokud tak správní vyhoštění nemá mít sankční charakter, nemělo by dle žalobkyně být sankčním způsobem přistupováno ani v případě posouzení upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, tedy ústupku z formy možné legalizace pobytu na území. Žalobkyně dále citovala judikaturu Ústavního soudu, konkrétně nálezy ze dne 21. 1. 2000, sp. zn. III. ÚS 150/09, nálezy ze dne 4. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 428/06 a nálezy ze dne 8. 1. 2019, sp. zn. III. ÚS 1336/18, kdy konstatovala, že správní orgány v kontextu odkazovaných rozhodnutí ignorovaly širší okolnosti případu žalobkyně a omezily se na snahu potrestat její nelegální pobyt na území bez řádného zhodnocení dopadu takového rozhodnutí do jejího práva a práv jejích rodinných příslušníků.
15. Závěrem pak žalobkyně zopakovala, že je přesvědčena, že její případ spadá pod neurčitý pojem „odůvodněný případ“ podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., a to především na základě toho, že je rodinným příslušníkem osoby, která nebyla vydána do země původu k trestnímu stíhání, dále z důvodu že přicestovala do České republiky jako nezletilá, žije tu většinu svého života, považuje Českou republiku za svůj domov, vystudovala zde a soustavně se zde připravuje na budoucí povolání, přičemž zde žije i celá její rodina, která jí poskytuje veškeré psychické i materiální zázemí. Naopak v zemi původu žalobkyně nemá žádné rodinné ani jiné vazby, žádný majetek a žádné finanční zázemí.

IV. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 4. 2. 2022 úvodem předeslal, že žalobkyně nesplnila povinnost důkazní ohledně důvodů, pro které žádá o upuštění od povinnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

osobního podání žádosti, žalovaný tedy postupoval v souladu s § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. i ustanovením § 2 odst. 3 správního řádu.

17. K námitce vznesené pod **prvním žalobním bodem** žalovaný uvedl, že obavy žalobkyně ze msty nepřátel jejího otce se jak ve správním řízení, tak v podané žalobě nesou pouze v rovině obecných tvrzení bez jakýchkoli důkazů, a poukázal, že v souladu s § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. může zastupitelský úřad upustit od osobního podání žádosti, pokud cizinec současně s doručením žádosti o pobytové oprávnění doloží důvody pro upuštění od této povinnosti. Tomuto závěru dle žalovaného přisvědčil i Nejvyšší správní soud, a to v rozsudcích ze dne 11. 8. 2015, čj. 6 Azs 77/2015 - 36 a ze dne 27. 7. 2016, čj. 10 Azs 219/2015 - 67. Žalovaný doplnil, že správní orgán prvního stupně, znalý místních podmínek, neshledal, že by cesta do Ázerbájdžánu představovala pro žalobkyni zvláštní bezpečnostní riziko, žalovaný pak zhodnotil situaci v zemi původu podle informací na webové stránce Zastupitelského úřadu v Baku a zpráv o dodržování lidských práv v zemi. Žalovaný proto zdůraznil, že se námitkami žalobkyně v tomto ohledu zabýval a tyto vypořádal; v posledních zprávách mezinárodních nevládních organizací zabývajících se lidskými právy (např. Amnesty International Report 2020/21, dostupná na www.amnesty.org, World report 2022 – Events of 2021, dostupná na www.hrw.org) pak dle žalovaného nejsou uvedeny žádné případy pronásledování rodinných příslušníků stíhaných osob. Žalovaný tak neshledal obavu žalobkyně opodstatněnou.
18. K námitkám soustředěným pod **druhým žalobním bodem** žalovaný uvedl, že námitky ohledně finanční náročnosti vycestování zůstaly po celé správní řízení v rovině tvrzení, které žalobkyně bližšími informacemi nepodpořila. Žalovaný seznal, že žalobkyně je pro účely zákona o státní sociální podpoře zatím považována za nezaopatřené dítě, kdy rozhodnou hranici 26 let dosáhne již na podzim roku 2022, nicméně žalovaný nepovažuje tuto skutečnost za důvod pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, a to s přihlédnutím k věku žalobkyně a nezpochybněné plné způsobilosti k podání žádosti o pobytové oprávnění. Žalobkyně dle žalovaného nijak nedoložila, že by její vycestování bylo po finanční stránce nepřiměřeně zatěžující pro její rodinu, a i s ohledem na výši školného na soukromé vysoké škole považuje žalovaný námitku žalobkyně za neopodstatněnou. Co se týče námitky žalobkyně, že by vycestování za účelem podání žádosti o pobytové oprávnění bylo výrazným zásahem do její přípravy na budoucí povolání, žalovaný konstatoval, že zásah považuje za přiměřený, neboť kombinované (dálkové) studium je určeno zejména studentům, kteří při studiu pracují a tomu je přizpůsobena i výuka. Žalovaný doplnil, že dle sdělení studijního oddělení VŠMVV je většina studijních materiálů dostupná online. Nadto lze z „Přehledu studia“ dle žalovaného usuzovat, že žalobkyně studuje již poslední semestr svého magisterského studia a může se tedy dohodnout na organizaci studia individuálně se svými vyučujícími, případně může studium na potřebnou dobu přerušit.
19. K námitkám soustředěným pod **třetím žalobním bodem** žalovaný připustil, že vycestování za účelem podání žádosti o pobytové oprávnění je určitým zásahem do soukromého a rodinného života žalobkyně, nicméně dospělý člověk může dle něho takové odloučení na přechodnou dobu zvládnout bez větších problémů, i s ohledem na existenci moderních prostředků komunikace. Žalovaný uvedl, že v dnešní době je běžné, že členové rodin žijí po přechodnou dobu odděleně z důvodu studia, práce apod., a neshledal tak tuto námitku způsobitou odůvodnit upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. K námitce žalobkyně lhůtou pro vyřízení žádosti a tvrzení o dlouhodobé nečinnosti Ministerstva Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

vnitřně žalovaný uvedl, že námitka nedodržování lhůt v řízení u Ministerstva vnitra je nepodložená a zcela mimo řízení o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti u správního orgánu prvního stupně, neboť se týká jiného správního orgánu, na jehož činnost nemá zastupitelský úřad vliv; v tomto kontextu žalovaný podpůrně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, čj. 8 Azs 351/2018 - 50. Z hlediska posouzení žádosti je dle názoru žalovaného relevantní pouze situace na straně správního orgánu prvního stupně, např. když je jeho dostupnost objektivně velmi ztížená, přičemž žalobkyně v tomto ohledu žádné námitky v žalobě nevznesla. K argumentaci žalobkyně rozhodnutím Generálního konzulátu v Šanghaji ze dne 2. 12. 2014, čj. 733/2014-SHANG III žalovaný konstatoval, že se jedná o sedm let starý ojedinělý případ, který není s to založit ustálenou rozhodovací praxi zastupitelských úřadů, kdy toto rozhodnutí bylo vydáno bez bližšího odůvodnění a nelze vytýkat žalovanému porušení zásady legitimního očekávání ve správní praxi zastupitelských úřadů, na které se nijak nepodílel, přičemž dle jeho názoru nelze rovněž srovnávat rozhodnutí různých zastupitelských úřadů, kdy každý z nich musí ve svém rozhodování zohledňovat jiné, v daném čase a v dané zemi rozhodné okolnosti.

20. K námitce pod **čtvrtým žalobním bodem** žalovaný upozornil, že povinnost osobního podání žádosti na zastupitelském úřadě je zákonem stanovenou povinností. Námitku žalobkyně, že zastupitelský úřad má toliko administrativní funkci a jelikož je plně integrována v České republice a strávila zde většinu svého života, pozbývá požadavek cesty na Zastupitelský úřad v Baku smysl, odmítl žalovaný citací rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, čj. 8 Azs 351/2018 - 50, dle kterého se *„[z]astupitelský úřad tedy při posuzování žádosti o upuštění od osobního podání nezabývá tím, zda je osobní podání v konkrétním případě rozumné či nezbytné, nehodnotí ani případnou délku správního řízení. Zabývá se výlučně tím, zda existují důvody, pro které není třeba na osobním podání trvat. Předmětem soudního přezkumu proto není hodnocení smysluplnosti či efektivnosti osobního podání, ale pouze posouzení, zda správní orgány správně vyložily neurčitý právní pojem „odůvodněný případ“ a poté jej správně aplikovaly na zjištěný skutkový stav“*. Žalovaný uzavřel, že pobývala-li žalobkyně dlouhodobě na území České republiky s nejistým pobytoвым statusem, musela si být vědoma povinnosti podat žádost o pobytové oprávnění v zemi původu, s čímž samozřejmě souvisí finanční náklady a dočasné odloučení od rodiny. Doplnil, že okolnost, že žalobkyně pobývá dlouhodobě na území České republiky, není výjimečnou okolností, která by odůvodňovala upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.
21. Konečně, pak žalovaný k námitce pod **pátým žalobním bodem** uvedl, že v Napadeném rozhodnutí pouze konstatoval, že žalobkyně pobývá na území České republiky neoprávněně, avšak důvodem zamítnutí jejího odvolání bylo, že dopady do soukromého a rodinného života spojené s povinností vycestování do země původu neshledal nepřiměřenými. Poukázal, že Zastupitelský úřad v Baku se nadto pobytovou situací žalobkyně vůbec nezabýval.

V. Jednání

22. Při ústním jednání konaném dne 28. 3. 2022 účastníci setrvali na svých procesních stanoviscích a dříve uplatněné argumentaci, kterou shrnuli a znovu reprodukovali. Žalobkyně označila Napadené rozhodnutí za nesprávné a tvrdě s tím, že v ČR vyrostla, čeština je jejím rodným jazykem a má slabé vazby v zemi původu. Žalovaný setrval nad Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

rámec poukazu na obsah svého vyjádření doplnil poukaz na obdobnou argumentaci žalobkyně v jiném řízení vedeném Krajským soudem v Plzni.

23. Soud doplnil dokazování Výroční zprávou Amnesty International 2020/21 o stavu lidských práv ve světě ze dne 6. 4. 2021 [Amnesty International Report 2020/21 The state of the world's human rights],¹ ze které se ve vztahu k situaci v Ázerbájdžánu podávají následující skutečnosti. K porušování lidských práv docházelo především v souvislosti s boji mezi Ázerbájdžánem a Arménskou republikou v Náhorním Karabachu, přičemž tento konflikt společně s pandemií COVID-19 byl státními orgány využit ke zvýšení tlaku na tamní dissent. Svévolně zatčeny byly desítky opozičních lídrů a aktivistů, svoboda slova a svoboda shromažďování byly dále omezeny v reakci na narůstající nespokojenost veřejnosti. Pod nadpisem „Mučení a další špatné zacházení“ je uvedeno, že zprávy o tomto chování se stále objevují v souvislosti s kritiky vlády během zadržení. Specificky zmíněn je případ dvou aktivistů, kteří měli být policií tímto způsobem nuceni k přiznání k závažným obviněním, přičemž tato tvrzení nebyla ze strany státních orgánů náležitě prošetřena. Dále je uvedeno, že lidé, kteří byli zadrženi v souvislosti s protesty dne 15. 7., byli drženi v přeplněných, vyhřátých, nevětraných místnostech s omezeným přísunem vody a jídla. Údajně byli bití a jinak týráni a byl jim odepřen přístup k advokátovi a styk s rodinou.
24. Dále soud provedl dokazování Výroční zprávou Human Rights Watch 2022: události roku 2021 ze dne 8. 3. 2022 [World Report 2022: Events of 2021]². Z té se podává, že k porušování lidských práv docházelo v souvislosti s poválečnou atmosférou mezi Ázerbájdžánem a Arménií. V březnu vláda propustila téměř 40 opozičních aktivistů, věřících, novinářů, lidskoprávních aktivistů a dalších osob, které byly uvězněny na základě politicky (vykonstruovaných) obvinění. Nicméně desítky dalších stále zůstaly neoprávněně uvězněny, přičemž státní orgány se dále zaměřovaly na kritiky a další nesouhlasné hlasy. V kapitole „Mučení a další špatné zacházení při zadržení“ je uvedeno, že ve vazbě ke špatnému zacházení údajně dochází za účelem vynucení přiznání za současného odpirání přístupu k rodině, nezávislému advokátovi, či nezávislé zdravotní pomoci.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

25. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti; přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
26. V posuzované věci brojí žalobkyně podanou žalobou proti rozhodnutí, jímž správní orgány podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. zamítly žádost žalobkyně o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o trvalý pobyt a rovněž zastavily řízení o žádosti žalobkyně o trvalý pobyt.
27. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně žádost o trvalý pobyt podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. spojenou se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání

¹ dostupné prostřednictvím veřejné datové sítě na <https://www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/06/English.pdf>, str. 74 – 76; dle stavu ke dni 28. 3. 2022

² dostupné prostřednictvím veřejné datové sítě na https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2022/01/World%20Report%202022%20web%20pdf_0.pdf, str. 60 – 66; dle stavu ke dni 28. 3. 2022

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

žádosti podala k Zastupitelskému úřadu v Baku dne 1. 4. 2020 do datové schránky; jako důvody zvláštního zřetele uvedla, že na území České republiky pobývá nepřetržitě od útlého věku a má zde celou svou rodinu i sociální zázemí, dále že je stále závislá na výživě svých rodičů, neboť studuje a je tedy nezaopatřeným dítětem, a rovněž vyjádřila obavu o svůj život s ohledem na rozhodnutí o nevydání její otce k trestnímu stíhání do země původu. Žalobkyně rovněž argumentovala, že by musela, i v případě úspěšného podání žádosti na Zastupitelském úřadě v Baku, dlouhodobě vyčkávat na rozhodnutí na území domovského státu. K žádosti žalobkyně doložila následující dokumenty: (1) formulář žádosti ze dne 1. 4. 2020, kde jako účel pobytu uvedla shora uvedené ustanovení zákona č. 326/1999 Sb.; (2) výpis z evidence rejstříku trestů ze dne 4. 3. 2020; (3) pasovou fotografii; (4) doklad o zajištění ubytování ze dne 9. 3. 2020; (5) opis vysokoškolského diplomu žalobkyně o udělení akademického titulu bakalář umění ze dne 10. 7. 2019; (6) hodnocení žalobkyně bývalou třídní učitelkou na Vyšší odborné škole textilních řemesel a Střední umělecké škole textilních řemesel ze dne 5. 3. 2020; (7) opis vysvědčení o maturitní zkoušce žalobkyně absolvované na Vyšší odborné škole textilních řemesel a Střední umělecké škole textilních řemesel ze dne 2. 6. 2016; (8) plnou moc žalobkyně ze dne 4. 9. 2017 pro Mgr. Petra Václavka, advokáta; (8) návrh Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 3. 8. 2010, čj. KZM 201/2010-95 na vydání rozhodnutí, že vydání otce žalobkyně je nepřípustné a (9) usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2010, sp. zn. Nt 416/2010 (dále též „**Usnesení o nepřípustnosti TS**“), kterým soud rozhodl o nepřípustnosti vydání otce žalobkyně k trestnímu stíhání do Ázerbájdžánu. Z odůvodnění Usnesení o nepřípustnosti TS se podává, že trestní stíhání otce žalobkyně bylo vedeno pro trestný čin převodu a neúčelného vynaložení, trestný čin padělání, trestný čin padělání, výroby nebo prodej úředních dokumentů, státních cen, pečeti, známek, formulářů, nebo použití padělaných dokumentů trestního zákoníku Ázerbájdžánské republiky, kterých se měl otec žalobkyně dopustit jako vedoucí pracovník a zakladatel obchodní společnosti „EMIL LTD“ Production – Commercial. Otec žalobkyně v předmětném řízení vyjádřil obavu z pronásledování v Ázerbájdžánu s ohledem na své vyznání a vyjádřil pochybnosti, že by bylo v zemi původu vedeno zákonné trestní stíhání. Městský soud v Praze na základě provedeného dokazování dospěl k závěru, že z ničeho nevyplývá, že by v Ázerbájdžánu docházelo k pronásledování osob vyznávajících křesťanskou víru, nicméně vyhodnotil jako důvodnou obavu, že by v trestním řízení v zemi původu byla porušena lidská práva ve smyslu EÚLP, a to především právo na spravedlivé řízení. Soud konstatoval, že soudní systém je sice nezávislý, ale v praxi soudci nefungují nezávisle na výkonné moci, kdy rozsudky často nemají vazbu na důkazy předložené během procesu. Soud uvedl, že ze získaných dokumentů poskytnutých zkoumáním situace ze strany Spojených států amerických i z hlediska Ministerstva vnitra byl zjištěn i vysoký počet případů, kdy soudce neinformoval obžalované o jejich právech nebo o vznesených obviněních, přičemž byly zjištěny i případy, kdy svědectví byla získána mučením nebo týráním. Zmíněny byly rovněž skutečnosti týkající se podmínek ve věznicích a vazebních zařízeních, kdy tyto jsou tvrdé a život ohrožující. Městský soud v Praze uzavřel, že v daném případě je důvodná obava, že by trestní řízení v Ázerbájdžánu neodpovídalo zásadám čl. 3 – 6 EÚLP, anebo by trest odnětí svobody uložený ve státě původu nebyl vykonán v souladu s požadavky čl. 3 EÚLP.

28. K důvodům zamítnutí žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o trvalý pobyt správní orgán prvního stupně uvedl následující:

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

- (i.) žalobkyně je narozena v roce 1996, je tedy zletilá a vzhledem k jejímu věku nic nebrání tomu, aby cestovala bez rodičů, přičemž obavy z možného ohrožení na životě byly Velvyslanectvím v Baku shledány neopodstatněnými, žalobkyně je nekonkretizovala; dodatečné finanční náklady pak nemohou být důvodem upuštění od osobního podání žádosti;
 - (ii.) neznalost místního jazyka a případně nedostatečné finanční či sociální zázemí ze strany žalobkyně nepatří mezi důvody, které znemožňují osobní podání žádosti; samotné ženy pak v Ázerbájdžánu cestovat mohou a taková cesta pro ně nepředstavuje žádné zvláštní nebezpečí, pokud se řídí základními zásadami opatrnosti;
 - (iii.) ačkoliv žalobkyně stále studuje, je starší 18 let a tudíž zletilou dle § 30 občanského zákoníku a nelze tudíž v jejím případě argumentovat mezinárodněprávními závazky České republiky vztahujícími se na nezletilé děti, ani tím, že by dlouhodobým odloučením od rodiny utrpěla újmu.
29. V odvolacím řízení žalobkyně dále argumentovala, že je nezaopatřeným dítětem, má na území České republiky veškeré rodinné a soukromé vazby a veškeré zázemí, a to na rozdíl od Ázerbájdžánu, kde takové vazby nemá. V České republice je plně integrovaná, mluví plynule česky, studuje zde a vycestování by představovalo zásah do rodinného a soukromého života. Rovněž pak žalobkyně zopakovala obavu z pomsty nepřátel jejího otce z důvodu nepřipustnosti jeho vydání k trestnímu stíhání v zemi původu. K odvolání žalobkyně přiložila přehled studia na VŠMVV ze dne 28. 6. 2021, ze kterého se podává, že studuje kombinované studium a k předmětnému datu absolvovala dva semestry (1. ročník) studia.
30. Žalovaný Napadeným rozhodnutím odvolání žalobkyně zamítl a Prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Závěry, o něž žalovaný své posouzení opřel, jsou rekapitulovány výše v části II. tohoto rozsudku.
31. Před vypořádáním samotných žalobních bodů se soud nejprve věnoval dílčí námitce žalobkyně vznesené pod prvním žalobním bodem, kterou namítala, že se žalovaný nevypořádal s její argumentací stran obav z návratu do země původu s ohledem na Usnesení o nepřipustnosti trestního stíhání, tj. zpochybňovala samotnou přezkoumatelnost Napadeného rozhodnutí.
32. Správní soudy v minulosti nesčetněkrát judikovaly, že zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů (či pro nesrozumitelnost) skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, čj. 2 As 37/2006 - 63, č. 1112/2007 Sb. NSS), nevypořádá se se všemi odvolacími námitkami (rozsudek ze dne 19. 12. 2008, čj. 8 Afs 66/2008 - 71), či neuvede důvody, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, (rozsudek ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005, č. 689/2005 Sb. NSS). Nepřezkoumatelným pro nedostatek skutkových důvodů pak může být podle ustálené rozhodovací praxe rozhodnutí pro takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde správní orgán opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny. Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné. Městský soud v Praze v tomto směru pro stručnost odkazuje na závěry vyjádřené mj. v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Azs 47/2003 - 130, ze dne 29. 7. 2004, čj. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, čj. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, čj. 5 As 29/2007 - 64. Uvedený přístup vychází z ustálené rozhodovací praxe Ústavního soudu (např. nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, nález Ústavního soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, nález Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, nález Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08, nález Ústavního soudu ze dne 14. 10. 1999, sp. zn. III. ÚS 35/99, či nález Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2011, sp. zn. III. ÚS 3606/10).

33. Dle Městského soudu v Praze však žádná z těchto skutečností v posuzované věci nenastala. Žalovaný se s námitkou žalobkyně v Napadeném rozhodnutí vypořádal, přičemž soud ověřil, že žalovaný uvedl své závěry způsobem, jenž nebrání jejich věcnému přezkumu soudem v tomto řízení a dostál v tomto ohledu veškerým relevantním zákonným a navazujícím judikatorním východiskům přezkoumatelnosti rozhodnutí správních orgánů. Z odůvodnění rozhodnutí jsou podle přesvědčení soudu seznatelné důvody, pro které námitku žalobkyně uplatněnou v odvolacím řízení proti Prvostupňovému rozhodnutí shledal za nedůvodnou. Pro úplnost soud uvádí, že ani ve zbytku Napadeného rozhodnutí neshledal vady, které by zakládaly jeho nepřezkoumatelnost, neboť je zřejmé, z jakého skutkového stavu žalovaný vyšel a jak jej právně posoudil.
34. Soud tak mohl přistoupit k posouzení jednotlivých žalobních bodů, přičemž při rozhodování vycházel z následující právní úpravy účinné ke dni Napadeného rozhodnutí.
35. Podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. se *„[p]ovolení k trvalému pobytu [...] bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci, který o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele“*.
36. Podle § 69 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb. se *„[ž]ádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 [...] podává na zastupitelském úřadu, pokud není dále stanoveno jinak“*.
37. Z ustanovení § 169d odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., se podává, že *„[ž]ádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně“*.
38. Z odstavce 3 tohoto ustanovení se pak podává, že *„[z]astupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o*

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známy z jeho úřední činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o pobytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu.“

39. Podstatou sporu mezi žalobkyní a žalovaným je posouzení, zda žalobkyně naplnila podmínky tzv. odůvodněného případu pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti ve smyslu výše citovaného ustanovení § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb.
40. Před vypořádáním jednotlivých žalobních bodů zdejší soud podotýká, že Nejvyšší správní soud ustáleně judikuje, že ustanovení § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. stanovující podmínky pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti v sobě kombinuje správní uvážení s neurčitým právním pojmem „odůvodněný případ“, přičemž naplnění obsahu neurčitého právního pojmu s sebou dle judikatury kasačního soudu nese povinnost správního orgánu rozhodnout způsobem, který norma předvídá, a tedy diskreční pravomoc správního orgánu omezuje (srov. rozsudek ze dne 9. 8. 2018, čj. 9 Azs 213/2018 - 22 a tam odkazovanou judikaturu).
41. Vymezení případů, za nichž je důvodné od osobního podání žádosti upustit, se Nejvyšší správní soud věnoval opakovaně, jak vyplývá mj. ze shrnutí judikatury v jeho rozsudku ze dne 30. 7. 2020, čj. 2 Azs 148/2019 - 40. V rozsudku ze dne 31. 5. 2011, čj. 9 Aps 6/2010 - 106 kasační soud v tomto směru konstatoval, že „[p]rostřednictvím daného institutu lze tedy zohlednit situace, které budou cizinci důvodně bránit v osobním podání žádosti přímo na zastupitelském úřadě. O jaké typové případy v praxi půjde, zda se má jednat pouze o případy překážek osobní účasti, které jsou na straně cizince, nebo též o případy překážek na straně zastupitelského úřadu, zákon o pobytu cizinců žádným způsobem ani neupravuje ani nenaznačuje. Každé takové posouzení tedy závisí na úvaze zastupitelského úřadu, který by měl při svém rozhodování zohlednit všechny v daném čase a dané zemi existující podstatné okolnosti.“ Dále pak dovodil, že „[p]odat žádost o taxativně zákonem vymezené pobyty jinou formou než osobním podáním je výjimečná možnost a bude se jednat především o případy, kdy by bylo trvání na osobním podání žádosti tvrdé a nerozumné“ (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2019, 1 Azs 217/2019 - 32, ze dne 27. 7. 2016, čj. 10 Azs 219/2015 - 67, ze dne 11. 8. 2015, čj. 6 Azs 77/2015 - 36).
42. Pokud jde o rozložení procesních povinností, resp. povinnosti tvrzení a povinnosti důkazní, kasační soud ustáleně judikuje, že „[k]onkrétní důvody, které odůvodňují upuštění od povinnosti podat žádost osobně, musí vymezit žadatel, což plyne z jeho povinnosti důvodnost žádosti „doložit“ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců“ (srov. rozsudek ze dne 18. 1. 2021, čj. 5 Azs 258/2020 - 67, či ze dne 27. 7. 2016, čj. 10 Azs 219/2015 - 67).
43. Popsané judikatorní závěry lze shrnout tak, že pro naplnění neurčitého právního pojmu „odůvodněný případ“ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. je zjednodušeně řečeno zapotřebí, aby žadatel prokázal takové okolnosti, pro které na něm osobní podání žádosti o předmětné pobytové oprávnění nelze rozumně požadovat, přičemž tyto okolnosti mohou spočívat jak na straně zastupitelského úřadu, tak na straně osoby žadatele. Žalobkyně pak spatřuje důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti v zásadě výhradně v důvodech souvisejících s její osobou, když žádné námitky,

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

kterými by brojila proti podmínkám přijímání žádostí u správního orgánu prvního stupně, v žalobě nevznesla.

44. V logice uspořádání vznesených žalobních bodů zdejší soud předně přistoupil k vypořádání námitky žalobkyně uplatněné pod prvním žalobním bodem, akcentující hlavní důvod pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti spočívající v zákazu vydání jejího otce k trestnímu stíhání do země původu a vliv tohoto na situaci žalobkyně. Následně pak soud přistoupil k posouzení námitky uvedené pod čtvrtým žalobním bodem, neboť tímto žalobkyně namítala neúčelnost vycestování za účelem podání žádosti do země původu s ohledem na její dlouhodobý faktický pobyt na území České republiky a s tím související námitku vznesenou pod pátým žalobním bodem, tj. jí vnímanou sankční povahu rozhodnutí správních orgánů o neupuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Konečně pak soud přistoupil k posouzení námitky vznesených pod druhým a třetím žalobním bodem, kterými žalobkyně poukazovala na dopad povinnosti osobního podání žádosti do jejího soukromého a rodinného života, potažmo na nemožnost absolvování cesty a následného pobytu v zemi původu s ohledem na svou nezaopatřenost a studijní povinnosti.
45. Pod **prvním žalobním bodem** žalobkyně argumentovala obavou o vlastní bezpečí v zemi původu, a to s ohledem na nepřípustnost vydání jejího otce k trestnímu stíhání do Ázerbájdžánu. Žalovaný neshledal obavu žalobkyně opodstatněnou a svou úvahu podpořil odkazem na zprávy mezinárodních nevládních organizací zabývajících se lidskými právy.
46. Zdejší soud pak nepřehlédl, že žalovaným odkazované zprávy nebyly součástí správního spisu. Podle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu přitom platí, že nejsou-li součástí správního spisu důkazy, ze kterých správní orgán vycházel, nemá skutkový stav, který vzal správní orgán za základ svého rozhodnutí oporu ve spise ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (srovnej rozsudek ze dne 22. 1. 2004, čj. 7 Azs 79/2009 - 84, č. 2288/2011 Sb. NSS či ze dne 17. 7. 2020, čj. 8 Azs 30/2019 - 28). Brání-li tyto vady přezkoumání napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů, je krajský soud oprávněn rozhodnutí zrušit, a to i bez výslovné námitky (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009 - 84, č. 2288/2011 Sb. NSS). V projednávané věci nicméně soud nutnost takového postupu neshledal; žalovaný ze zpráv lidskoprávních organizací ve vztahu k posouzení dodržování lidských práv v zemi původu zjevně vycházel, kdy u těchto uvedl toliko jejich autora a údaj o jejich veřejné dostupnosti. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně obsah samotných zpráv nespороvala, poznatky z nich dovozené nijak nezpochybňovala a polemizovala toliko s navazujícími závěry žalovaného, dospěl soud k názoru, že pochybení žalovaného lze i se zřetelem k principu plné jurisdikce překlenout provedením dotčených zpráv k důkazu během ústního jednání. Pro úplnost pak soud uvádí, že ačkoliv jsou předmětné zprávy v anglickém jazyce, tato skutečnost jejich provedení a následnému hodnocení soudem nebrání. Stěžejní v tomto ohledu je, že účastníci obsahu listiny rozumí a není o něm sporu (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2016, čj. 5 Azs 160/2016 - 26). V projednávané věci účastníci v tomto ohledu ničeho nenamítali, soud tedy neshledal důvodným překlad předmětných zpráv opatřovat.
47. Soud k samotné námitce žalobkyně předně uvádí, že z Usnesení o nepřípustnosti TS vyplývá, že otec žalobkyně k trestnímu stíhání do země původu vydán nebyl, neboť panovala obava z nedodržování zásad obsažených v čl. 3 – 6 EÚLP, kdy trestní soud Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

v odůvodnění vyjádřil především obavu z nedodržování práv otce žalobkyně na spravedlivý proces. Z předmětného usnesení nelze seznat, že by výrok o nepřípustnosti vydání otce žalobkyně k trestnímu stíhání byl zapříčiněn jeho možným pronásledováním, či hrozbou ublížení na zdraví, vyjma hrozby vynucení přiznání násilným způsobem v rámci samotného trestního řízení.

48. Soud pak musí korigovat i závěr žalobkyně, který z Napadeného rozhodnutí učinila a jež zároveň označila za absurdní, tj. že k pronásledování rodinných příslušníků dochází, avšak toto je podmíněno probíhajícím trestním řízením. Žalovaný v Napadeném rozhodnutí uvedl, že „[z] veřejně přístupných zpráv o dodržování lidských práv (...) vyplývá, že v zemi dochází k porušování lidských práv např. v rámci trestního a soudního řízení, ovšem to se vždy týká osob, které se dostanou do konfliktu s představiteli státní moci, tj. aktivistů, kritiků režimu atd. Pokud se v těchto zprávách hovoří o nátlaku vyvíjeném na rodinné příslušníky, děje se tak vždy současně s jednáním či vyšetřováním dané osoby“. Zdejší soud je toho názoru, že z uvedené citace je zcela zřejmé, že žalovaný poukazoval na situace, kdy je nátlak na rodinné příslušníky vyvíjen za účelem ovlivnění chování obviněného (a to případně za účelem zamezení dalšího takového chování, nebo zajištěním kooperace v rámci vyšetřování). Usnesení o nepřípustnosti trestního stíhání bylo přitom vydáno před více než jedenácti lety, otec žalobkyně se na území Ázerbájdžánu ani nenachází, v kontextu čehož žalovaný shledal obavy žalobkyně jako nepodložené. Soud argumentaci žalovaného proto neshledává ani absurdní, ani rozpornou; žalovaný toliko připustil, že k porušování lidských práv může docházet, nicméně vysvětlil, že tato obava není v případě žalobkyně důvodná.
49. Nad rámec uvedeného nadto žalovaný ve vyjádření k podané žalobě doplnil, že v posledních zprávách mezinárodních organizací nejsou uvedeny žádné případy pronásledování rodinných příslušníků stíhaných osob. Soud pak provedeným dokazováním ověřil, že ze zpráv neziskových organizací opravdu nelze zjistit, že by k jednání státních orgánů, kterého se obává žalobkyně, v zemi původu docházelo. Tyto naopak plně korespondují s argumentací žalovaného.
50. Nelze pak odhlédnout od skutečnosti, že trestná činnost, pro kterou bylo zahájeno trestní řízení otce žalobkyně, svou povahou nesplňuje parametry, které žalovaný v Napadeném rozhodnutí vymezil, tj. že by se v rozhodné době otec žalobkyně aktivisticky angažoval, nebo kritizoval (politický) režim v zemi původu, což ostatně žalobkyně ani netvrdí. Žalobkyně pouze povšechně uvádí, že „považuje hrozbu msty ze strany nepřátel svého otce za odůvodněnou“, tento argument však blíže nerozvádí. Soud si je vědom obtížnosti prokázání tvrzení žalobkyně, nicméně zároveň zdůrazňuje, že s takto obecně pojatou námitkou se nelze spokojit. Žalovaný v Napadeném rozhodnutí dostatečně odůvodnil, z jakých důvodů považuje obavu žalobkyně za neopodstatněnou, na což žalobkyně argumentačně nijak nerefletovala. Žalobkyně neuvedla žádné konkrétní skutečnosti, na základě kterých by bylo možné seznat, že ji v zemi původu hrozí reálné nebezpečí. Žalobkyně nijak nespécifikovala, ze strany jakých osob by ji mělo nebezpečí hrozit, či na jakých konkrétních skutečnostech svou domněnku o hrozícím nebezpečí zakládá.
51. Soud přitom již mnohokrát zdůraznil, že řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s. je postaveno na principu, že je to žalobkyně, kdo s ohledem na dispoziční zásadu přísně ovládající tento typ soudního řízení správnímu soudu předestírá konkrétní důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné. Obsah

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

a kvalita žaloby v zásadě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Není přitom úlohou soudu, aby za žalobkyni její žalobní argumentaci dotvářel a jal se bez odpovídající žalobní argumentace hodnotit otázky, ve vztahu k nimž žalobkyně sama takový přezkum náležitě neiniciovala. Takovým postupem by soud přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci advokáta žalobkyně (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 - 78).

52. S ohledem na toliko obecnou konstrukci této námitky tak soud nedospěl k závěru, že by obava žalobkyně o její bezpečí a zdraví v důsledku nevydání jejího otce k trestnímu stíhání do Ázerbájdžánu byla s to založit důvod, pro který by bylo na místě upustit od povinnosti žalobkyně podat žádost o pobytové oprávnění osobně. Žalobkyně v průběhu řízení nijak nedoložila, na základě jakých konkrétních skutečností se o své bezpečí obává, argumentovala především Usnesením o nepřipustnosti TS, které nicméně bylo vydáno před více než 10 lety, přičemž žalobkyně ve své sporé argumentaci délku uplynulého období, resp. časový odstup od zahájení trestního stíhání otce nijak nezohlednila. Nijak pak nereflektovala ani argumentaci žalovaného, kterým oponoval jejím námitkám v tomto ohledu především odkazem na zprávy o dodržování lidských práv, nenamítala, že by uvedené závěry žalovaného neodpovídaly skutečnosti či že by nebyly pro její situaci přílehavé a nevznášela v tomto směru ani žádné jiné konkrétní námitky, čímž zásadně snížila šanci na svůj procesní úspěch v nadepsaném řízení.
53. Pod **čtvrtým žalobním bodem** žalobkyně namítala neúčelnost požadovaného vycestování, neboť se dle jejího názoru jedná o toliko formální požadavek, který s ohledem na její pobyt na území České republiky a vazby, které zde vytvořila, jakož i skutečnost, že se na Ministerstvo vnitra může dostavit osobně, nelze označit za smysluplný. Pod **pátým žalobním bodem** žalobkyně uvedla, že rozhodnutí o neupuštění od povinnosti osobního podání žádosti nemá mít sankční povahu. Žalovaný konstatoval, že povinnost osobního podání žádosti je povinností danou zákonem a upozornil na dlouhodobý nejistý pobytový status žalobkyně. Odmítnul, že by Prvostupňové a Napadené rozhodnutí měly mít sankční charakter, důvodem předmětných rozhodnutí byla skutečnost, že správní orgány neshledaly důvody předestřené žalobkyní za naplňující hledisko uvedené v § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb.
54. Soud v tomto ohledu považuje za nutné především zdůraznit, že žalobkyně v současnosti na území České republiky pobývá bez jakéhokoli pobytového oprávnění. Žalobkyně sice uvádí, přičemž ani žalovaný ani zdejší soud její tvrzení nezpochybňuje, že se na území České republiky zdržuje od útlých dětských let (tomu ostatně odpovídají i přílohy, které přiložila k žádosti o trvalý pobyt) a že se do současné situace dostala v důsledku pochybení svých zákonných zástupců (toto tvrzení pak nijak blíže nespecifikuje), na faktickém stavu, tj. že se žalobkyně na území České republiky nachází nelegálně, to nicméně ničeho nemění. Tuto skutečnost žalobkyně v průběhu správního řízení ani žádným způsobem nespороvala.
55. Tato skutečnost je relevantní z toho důvodu, že na půdorysu této situace žalobkyně žádá o povolení k trvalému pobytu podle § 66 zákona č. 326/1999 Sb. Žádost o tento typ pobytového oprávnění je pak v souladu s § 69 zákona č. 326/1999 Sb. třeba podat na zastupitelském úřadu, kdy tento požadavek nutně souvisí s předpokladem, že se žadatel na území České republiky trvale nezdržuje. Tato povinnost je pak korigována v následujících odstavcích předmětného ustanovení, ve kterých jsou stanoveny výjimky, za kterých lze

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

žádost o pobytové oprávnění podle § 66 zákona č. 326/1999 Sb. podat též ministerstvu; žádný takový důvod nicméně u žalobkyně dán není, v řízení před správními orgány jí nebyl ani tvrzen.

56. Jak již dříve vyložil Nejvyšší správní soud, zakotvení povinnosti osobního podání žádosti o povolení k taxativně vymezeným pobytům není nesouladné s ústavně zaručeným právem domáhat se stanoveným postupem svého práva u správních orgánů (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Zejména tehdy, pokud správní orgány adekvátně využívají ustanovení o možnosti upustit od osobního podání žádosti, není důvodu o ústavní konformitě povinnosti osobního podání žádosti jakkoli pochybovat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016 - 52, nebo ze dne 14. 11. 2019, čj. 1 Azs 217/2019 - 32).
57. K otázce přezkumu smysluplnosti požadavku osobní přítomnosti při podání žádosti o pobytové oprávnění u zastupitelského úřadu se kasační soud vyjádřil v rozsudku ze dne 9. 8. 2018, čj. 9 Azs 213/2018 - 22, když uvedl, že „[t]uto skutečnost však nelze v daném řízení hodnotit, neboť osobní forma podání je stanovena přímo zákonem. Zastupitelský úřad se při posuzování žádosti o upuštění od tohoto požadavku nemusí zabývat tím, proč je osobní podání v konkrétním případě důvodné, rozumné či nezbytné, ale naopak tím, zda existují důvody, pro které není třeba na osobním podání trvat. Předmětem soudního přezkumu tedy nemůže být hodnocení smysluplnosti osobního podání, ale pouze posouzení, zda správní orgány správně vyložily neurčitý právní pojem „odůvodněný případ“ a poté jej správně aplikovaly na zjištěný skutkový stav. Vysvětloval-li tedy krajský soud v rozsudku smysluplnost osobního podání (z hlediska možnosti posoudit předložené doklady a žádosti, seznámit se se žadatelem, zohlednit okolnosti v dané zemi a bezpečnostní politiku ČR), jedná se o argumentaci jdoucí nad rámec projednávané věci, tj. námitky stěžovatelky brojící proti tomuto vysvětlení se mýlí s podstatou věci“ (obdobně srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, čj. 8 Azs 351/2018 - 50).
58. V návaznosti na závěr kasačního soudu, s nímž se zdejší soud zcela ztotožňuje a neshledává důvodu se od něj v posuzovaném případě jakkoli odchylovat, tak městský soud toliko poznamenává, že polemizuje-li žalobkyně se smyslem a účelem povinnosti stanovené zákonem spočívající v osobním podání žádosti o pobytové oprávnění, jedná se o námitku mimoběžnou z pohledu předmětu tohoto řízení. Přestože se žalobkyni může zdát povinnost osobního podání žádosti u Zastupitelského úřadu v Baku s ohledem na její dlouhodobý faktický pobyt na území České republiky nadbytečná a v porovnání s obtížemi, které by pro ni vycestování za tímto účelem vznikly, i přehnaně formalistická, jedná se o zákonem stanovenou povinnost a není v pravomoci správních orgánů (ani zdejšího soudu) tento zákonný požadavek (nad rámec naplnění předpokladů tzv. odůvodněného případu) přezkoumávat.
59. Argumentaci žalobkyně nelze označit za přílehavou i s ohledem na skutečnost, že podává-li žádost o pobytové oprávnění, u níž je stanovena povinnost podat tuto k zastupitelskému úřadu, neboť žalobkyně nesplňuje zákonem vymezené podmínky pro podání žádosti na území České republiky, nemůže tuto zákonem stanovenou podmínku s úspěchem sporovat.
60. Soud pak nepřisvědčil ani argumentaci žalobkyně co do sankční povahy rozhodnutí správních orgánů, kterými byla zamítnuta žádost žalobkyně o upuštění od osobního podání žádosti o trvalý pobyt, neboť ani z Prvostupňového rozhodnutí, ani z Napadeného Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

rozhodnutí nelze seznat, že by zamítnutí žádosti žalobkyně bylo ze strany správních orgánů považováno za sankci za nelegální pobyt žalobkyně na území České republiky.

61. Z uvedených důvodů tak soud neshledal námitky uvedené žalobkyní pod čtvrtým a pátým žalobním bodem důvodnými.
62. Pod **druhým žalobním bodem** žalobkyně argumentovala tím, že je třeba na ni pohlížet jako na nezaopatřené dítě, neboť stále studuje vysokou školu a je plně závislá na podpoře svých rodičů, není v jejích možnostech se samostatně živit, a to ani v České republice, natož po dobu několika měsíců v zemi původu. Žalobkyně poukazovala na vysokou finanční náročnost, kterou by s sebou osobní podání žádosti o trvalý pobyt u Zastupitelského úřadu v Baku neodmyslitelně neslo, stejně jako na tím způsobené narušení jejích studijních povinností. Související argumentaci pak žalobkyně přednesla i pod **třetím žalobním bodem**, kterým namítala nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života, neboť v České republice žije celá její rodina a žalobkyně je zde plně integrovaná do společnosti. Žalovaný k tomuto okruhu námitek uvedl, že s ohledem na věk žalobkyně tyto nelze považovat za dostatečný důvod pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, přičemž zdůraznil, že žalobkyně své tvrzení k nepřiměřené finanční náročnosti nijak nedokládá.
63. K tomuto okruhu žalobních námitek soud předesílá, že žalovaný se argumenty vznesenými žalobkyní v Napadeném rozhodnutí zabýval, přičemž připustil, že k určitému zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně v důsledku zamítnutí její žádosti o upuštění od osobního podání žádosti sice dojde, nicméně neshledal tento zásah natolik zásadní, aby odůvodňoval postup podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb.
64. S posouzením žalovaného se pak zdejší soud plně ztotožňuje. Co se týče námitek, kterými žalobkyně poukazuje na skutečnost, že stále studuje a je tedy nezaopatřeným dítětem, neboť ji stále finančně podporují rodiče, žalobkyně v tomto ohledu opětovně toliko tvrdí, že pro ni, potažmo její rodiče, cesta a následný pobyt v zemi původu představují neúnosnou finanční zátěž, nicméně ani toto tvrzení nijak nedokládá. Na oponenturu žalovaného, který svou úvahu o neopodstatněnosti této námitek založil mj. na tom, že žalobkyně studuje soukromou vysokou školu, na které se platí školné, žalobkyně reagovala toliko tím, že skutečnost, že jí rodiče platí školné, neznamená, že jí mohou platit i náklady související s osobním podáním žádosti v zemi původu. Ačkoliv soud nezpochybňuje, že za účelem osobního podání žádosti by žalobkyně musela vynaložit jistý objem finančních prostředků, nelze tuto skutečnost paušálně a *a priori* považovat za důvod pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o pobytové oprávnění. Bylo na žalobkyni, aby uvedla, jak konkrétně by tato finanční zátěž postihla ji, či její rodinu, aby správní orgány mohly posoudit, zda se jedná o okolnosti podřaditelné pod neurčitý právní pojem „odůvodněný případ“ v souladu s § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., k uvedenému ze strany žalobkyně nicméně nedošlo. Stále totiž platí výše uvedené, tj. že žalobkyni je zákonem dána povinnost žádost u Zastupitelského úřadu v Baku osobně podat, kdy od této povinnosti lze upustit pouze ve výjimečných případech. Nelze přitom legitimně pochybovat o tom, že obecná a paušální námitka finanční zátěže (a to jak s ohledem na výdaje na cestu, tak zajištění ubytování, stravy apod.) sama o sobě předpoklady tzv. odůvodněného případu naplňovat nemůže.
65. Nepřiměřeným v tomto ohledu soud neshledává ani dopad vycestování žalobkyně do země původu do jejího studia. Přestože žalobkyně je studentkou vysoké školy a soustavně se Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

připravuje na výkon budoucího povolání, nelze ponechat bez povšimnutí, jak ostatně poukázal žalovaný, že žalobkyně studuje vysokou školu dálkově, přičemž je jí dána možnost v případě nutnosti studium na přechodnou dobu přerušit. Ani tato okolnost tak přitom v poměření s důvodem vycestování žalobkyně, tj. legalizací jejího pobytu na území České republiky, nepředstavuje natolik razantní zásah do práv žalobkyně, aby bez dalšího odůvodňovala postup podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. Žalobkyni pak ničeho nebrání v tom, aby naplánovala cestu do země původu takovým způsobem, aby k zásahu do jejích studijních povinností v rámci akademického roku došlo v co nejmenší možné míře. Argumentaci žalovaného vyzdvihující v dané souvislosti dálkový model studia žalobkyně tak nelze, a to ani v kontextu úvah o možnosti přivýdělků, ničeho vytknout.

66. Soud pak rovněž přisvědčil argumentaci žalovaného ve vztahu k dopadu povinnosti osobního podání žádosti do soukromého a rodinného života žalobkyně. Není sporu o tom, že vycestování do země původu je do určité míry způsobilé do soukromého a rodinného života žalobkyně bezpochyby zasáhnout. Soud však na základě skutečností uvedených žalobkyní nedospěl k názoru, že by takový zásah byl nepřiměřený jeho účelu. Za stěžejní v tomto ohledu soud považuje, že případné odloučení žalobkyně od rodiny, nerozhodla-li by se rodina vycestovat společně, by bylo pouze přechodné, na nezbytně dlouhou dobu. S ohledem na moderní technologie, jejichž využití v zemi původu žalobkyně nic nebrání (žalobkyně na nic takového ostatně ani nijak nepoukazovala), by žalobkyně mohla i po tuto dobu pravidelný kontakt se svou rodinou udržovat.
67. Ani soud tak neshledává na daném skutkovém půdorysu žádné zásadní důvody, pro které by zásah do rodinného a soukromého života mohl být považován za nepřiměřený. Žalobkyně je osobou svéprávnou a zletilou, ve správním řízení netvrdila, že by ji v osobním podání žádosti bránily zdravotní důvody, či že by například pečovala o své rodiče, nebo jiné osoby, resp. že by tyto byly na její péči závislé. Samo přechodné vycestování pak dle názoru soudu nemůže založit natolik významný zásah do života žalobkyně a její rodiny, aby bylo možné bez dalšího od povinnosti osobního podání žádosti upustit.
68. Soud pak rovněž nepřehlédl, že žalobkyně v žalobě opakovaně namítá nutnost posouzení její situace nikoliv pouze z hlediska formálních kritérií, ale rovněž z materiálního hlediska. Zároveň se však žalobkyně omezuje na zcela obecnou argumentaci rodinným, psychickým, sociálním či materiálním zázemím. Nijak však nekonkretizuje (mimo důvodů uvedených pod prvním žalobním bodem) jednotlivé aspekty, které činí okolnosti na její straně natolik specifickými, aby je bylo lze podřadit pod pojem „odůvodněný případ“.
69. Pokud by soud přistoupil na argumentaci žalobkyně, dospěl by tím *de facto* k závěru, že by od povinnosti osobního podání žádosti v zemi původu bylo nutné upustit prakticky vždy, kdy by žadatel na území pobýval se svou rodinou. S tím koneckonců koresponduje i skutečnost, že žalobkyně důvodnost své žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání zakládá z podstatné části na jednotlivých aspektech toho, že na území České republiky dlouhodobě pobývá (integrace do společnosti, studium, sociální vazby, žije zde celá její rodina). Soud nicméně opakovaně připomíná, že upuštění od povinnosti osobního podání žádosti je institutem výjimečným, přičemž žalobkyně takové okolnosti, které by jeho využití odůvodňovaly, ve správním řízení nedoložila.
70. Závěrem pak soud toliko konstatuje, že co se týče dílčí námitky žalobkyně, kterou s ohledem na zkušenosti právního zástupce z praxe tvrdí, že Ministerstvo vnitra, odbor Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

azylové a migrační politiky je dlouhodobě nečinný a zákonné lhůty nedodržuje, nejedná se o skutečnost, která je pro danou věc relevantní. Jak již bylo uvedeno výše, osobní forma podání žádosti je přímo stanovena zákonem, zastupitelský úřad se při posuzování žádosti o upuštění od osobního podání nezabývá tím, zda je osobní podání v konkrétním případě rozumné či nezbytné, nehodnotí ani případnou délku správního řízení, zabývá se výlučně tím, zda existují důvody, pro které není třeba na osobním podání trvat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, čj. 8 Azs 351/2018 - 50). Pokud pak žalobkyně v tomto kontextu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016 - 52, jedná se o argumentaci zjevně účelovou. V uvedeném rozhodnutí se rozšířený senát mj. zabýval specifikou situací na Velvyslanectví České republiky v Hanoji, na kterém bylo v určitém období značně obtížné registrovat se k termínu podání žádosti o pobytové oprávnění prostřednictvím systému Visapoint. V tomto kontextu, tedy za situace, kdy bylo podávání žádostí v důsledku fakticky nefunkčního registračního systému téměř znemožněno, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „[j]e na veřejné správě, jakým způsobem „technicky“ uspořádá vyřizování žádostí o nejrozličnější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, víceetapňovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně“. Žalobkyně pak na předmětný rozsudek odkazuje toliko v souvislosti s údajným nedodržováním lhůt k vyřízení žádostí Ministerstvem vnitra, nikoliv s ohledem na postup při přijímání žádostí u správního orgánu prvního stupně. Žalobkyně žádné konkrétní námitky, z nichž by se dalo usuzovat, že Zastupitelský úřad v Baku registrace k osobnímu podání žádostí nepřijímá, či následně termíny k podání žádosti nestanoví, nevznesla. Žalovaný pak v Napadeném rozhodnutí uvedl, že v době podání žádosti o upuštění od osobního podání žádosti o trvalý pobyt na Zastupitelském úřadě v Baku nebyly problémy s přijímáním žádostí o pobytová oprávnění, přičemž tento stav zůstává nezměněn, soud proto neshledal důvodů se takto obecně konstruovanou námitkou žalobkyně dále zabývat.

71. Konečně pak co se týče odkazu žalobkyně na usnesení Generálního konzulátu České republiky v Šanghaji ze dne 2. 12. 2014, čj. 733/2014-SHANG III, v tomto správní orgán dle žalobkyně vyhověl žádosti o upuštění od osobního podání z důvodu dlouhodobého odloučení žadatele od jeho rodiny a s tím souvisejícím nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života. Žalovaný se k této námitce žalobkyně vyjádřil tak, že se jedná o ojedinělý sedm let starý případ, který není s to založit ustálenou rozhodovací praxi zastupitelských úřadů. Sama žalobkyně pak upozornila, že se odkazované rozhodnutí týkalo žadatele, který v České republice pečoval o nezletilé děti. Soud pak příměr k její situaci neshledal případným.
72. Pro úplnost zdejší soud dodává, že postup správních orgánů v předmětném řízení v obecné rovině plně reflektuje zásadu uvedenou v § 2 odst. 3 správního řádu, neboť neshledal, že by správní orgány do práv nabytých v dobré víře, jakož i oprávněných zájmů žalobkyně zasáhly v rozporu se zákonem či v nepřiměřeném rozsahu. Žalobkyně ostatně

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

nespecifikovala, jakým konkrétním způsobem měl být postup správních orgánů s uvedenou zásadou v rozporu.

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

73. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
74. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

v Praze dne 28. března 2022

Mgr. Martin Lachmann v. r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.